

Dijital Gelecek: Emek ve Sermaye

ANIL ABA

**21. YY İÇİN PLANLAMA
KİŞ KONFERANSLARI**

16 OCAK 2021

Graeber'a saygı...

- “Bullshit Jobs”

1. **Dalkavuklar**

- Feodal hizmetçiler
- Kişisel asistanlar, resepsiyon görevlileri

2. **Fedailer**

- Şirketin Pazar payını artttırmak için çalışanlar
- Şirket avukatları, reklam ve pazarlama

3. **Koli bantçılar**

- Olmaması gereken sorunları çözenler
- Bazı teknisyenler

4. **Kutu tikleyenler**

- Cart curt komiteleri, performans değerlendirme uzmanları, vergi denetçileri

5. **Angaryacılar**

- Diğer insanlara “bullshit job” verenler
- Orta kademe yöneticiler, İK personelleri

- SSCB, Küba, Romanya vesaire

- **Sıfır işsizlik hedefi**

“15 saatlik iş haftası”

- Keynes'in vizyonu

- 15 saatlik iş günü (1930)

- 1970'den bu yana ofis işlerinde yüzde 84 üretkenlik artışı
 - Aynı iş 1,5 saatte yapılıyor
 - Ama hala 8+ saat çalışılıyor

- Sebebi politik ve ekonomik:

- Üretkenlik artışı sermaye tarafından gasp ediliyor

- Kâr ve yüksek yöneticilere yüksek ücret

- 1978'den bu yana CEO ödemeleri yüzde 937 artmış
 - Ortalama ücretler yüzde 10
 - “The great decoupling” – Sömürü

- Bazı sektörler ve şirketler orantısız büyüyor

- Avukatlık şirketleri
 - Muhasebe şirketleri

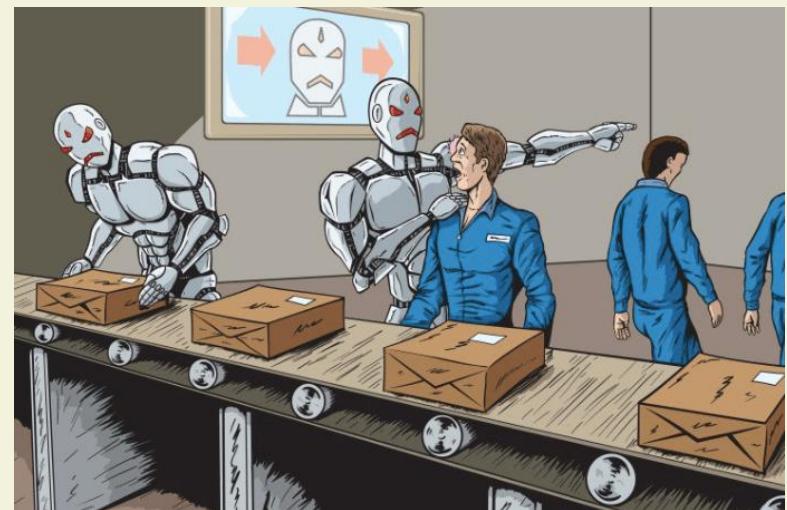
- Efektif talep yetersizliği

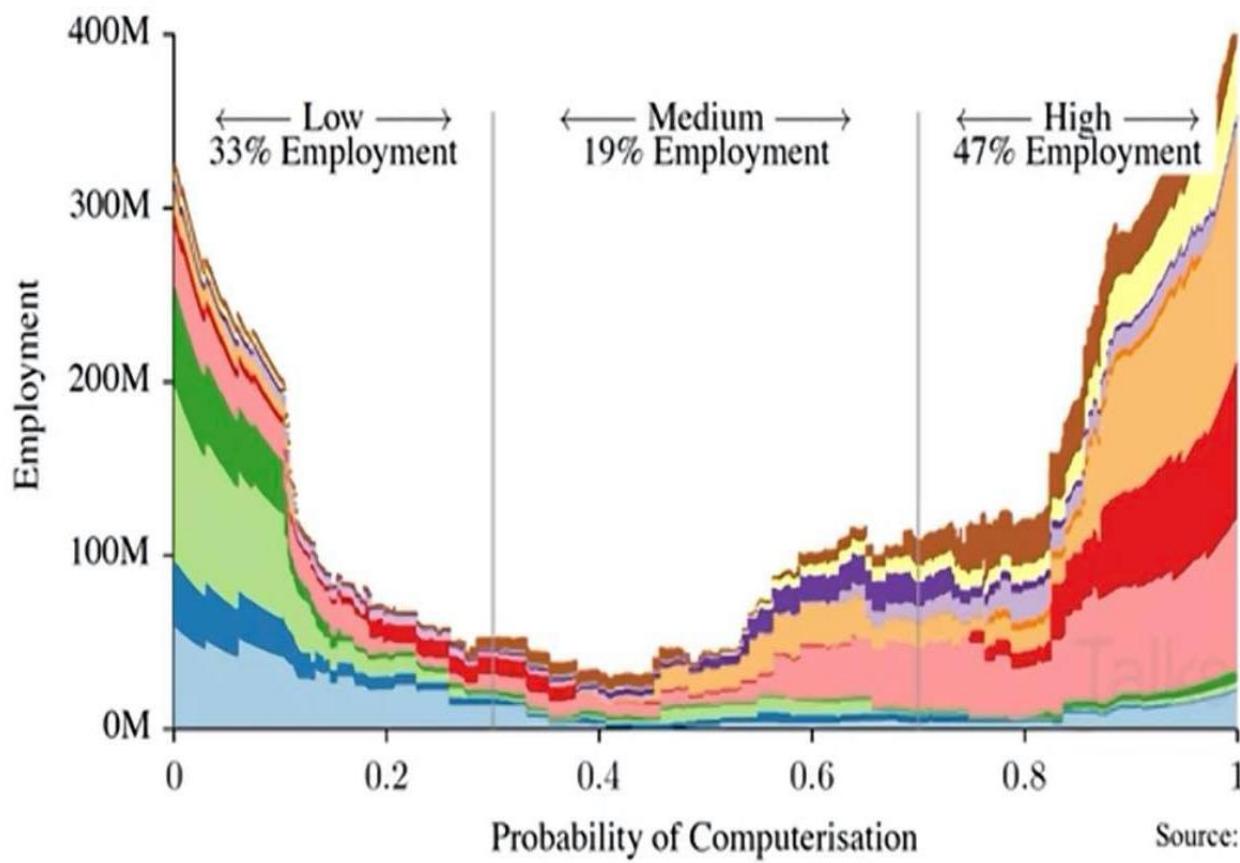
- Eksik tüketim

Dijital çağda emek?

- Robotlaşma, dijitalleşme, yapay zeka
 - Tekno-ütopya mı?
 - Yoksa tekno-distopya mı?
 - Ya da teknokapitalizm / teknokorporatizm...
 - Teknoloji nötr değildir
- Teknoloji tuzağı [Carl Benedikt Frey]
 - Teknolojik işsizlik
 - Amerika'da işlerin yüzde 47'si riskte
 - Hizmet, satış ve ofis işleri
 - Avukatlık, doktorluk, bankacılık
 - Orta sınıf işler de kayboluyor
 - Asgari ücret ile ortalama ücret farkı
 - İkili bir bölüşüm yapısı
 - Kazanan her şeyi alır
 - Üretkenliği arttıran değil
 - İnsanın yerine geçen

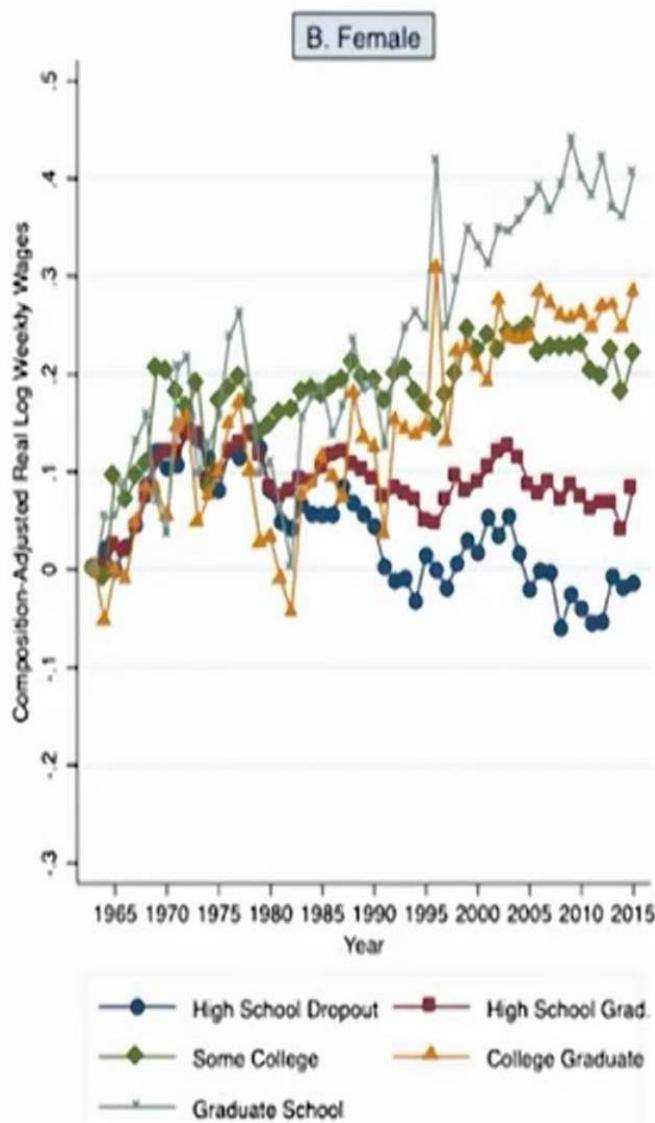
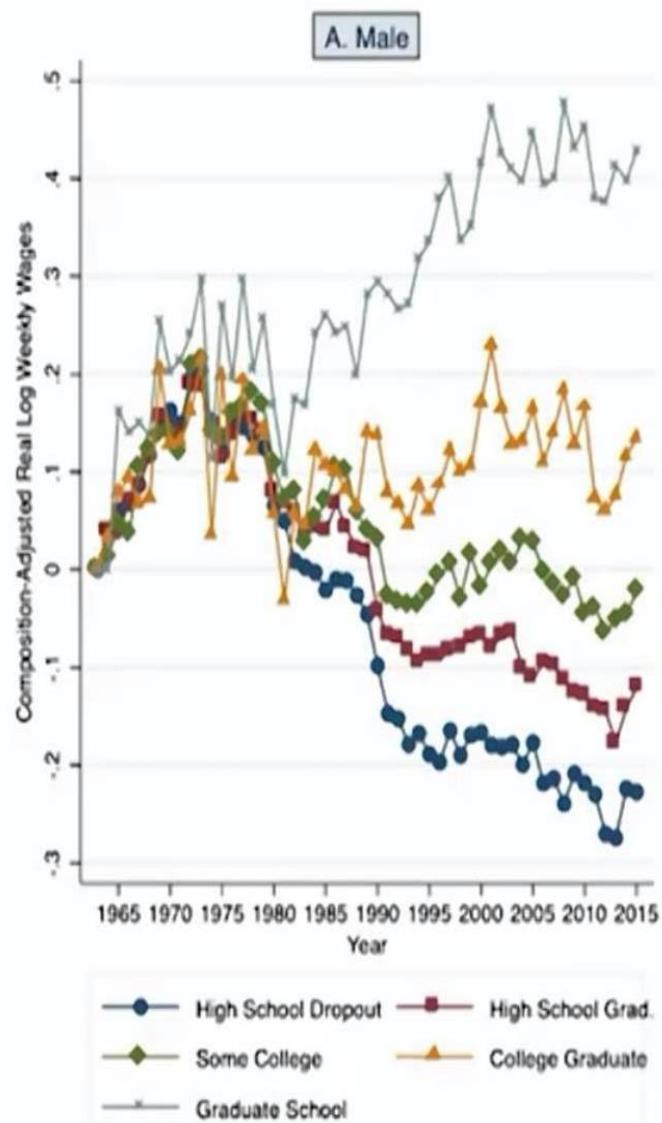

Tell at Google

Source: Frey & Osborne (2017)

Real Wages by Skill Group

Dijital çağda emek?

- Ütopyada
 - Çalışma saatlerinin azaltılması
 - Evrensel temel gelir (yurttaslık geliri)
 - Hizmet emeği
 - Eğitim, bakım hizmetleri
 - Kendini gerçekleştirmeye
- Distopyada
 - Tam zamanlı iş yerine “gig work”
 - Güvenlik emeği
 - Yazılım emeği (dijital kilitler)
 - Avukatlar (telif yasaları)
 - Pazarlama
 - Kazanan her şeyi alır
- Dijital sermaye?
 - Büyük veri kimdeyse güç onda
 - Ama “sermaye” biziz

